

مجموعه کامل زندگانی فاطمه علیها السلام *

بانوی خاندان برخاسته

با مقدمه حضور آیت الله محمد محمدی ری شهری
نمایند ولی فقیه ولایت آستان مقدس
حضرت عبدالله محمدی علیه السلام

تألیف: دکتر نوراله حسینیخانی

سرشناسه	: حسین‌خانی، نورالله، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام	: بانوی درخشنده / تالیف نوراله حسین‌خانی؛ با مقدمه محمد
مشخصات نشر	: تهران: مسعی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۷۳۶ ص.
فروست	: مجموعه کامل زندگانی فاطمه علیهاالسلام.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۶۴۵۵-۷۳-۳
وضعیت پرست	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه .
موضوع	: فاطمه زهرا (س)، ۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ق. Fatimah Zahra, The Saint.
موضوع	: - داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴ -- Persian fiction ۲۰th century
موضوع	: - سنن‌های مذهبی - قرن ۱۴ - Religious fiction ۲۰th century
شناسه افزوده	: محمدی، شهریار، محمد، ۱۳۲۵ - مقدمه‌نویس
شناسه افزوده	: Muhammadi Reyshahri, Shahrar Muhammad
رده بندی کنگره	: PIR ۲۲ ۶۸ ۱۰ ۹۳ س /
رده بندی دیویی	: ۶۲/۳۶۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۳۶۶۴۰

سری کتاب‌های مذهبی، اخلاقی، تاریخی

نام کتاب	: بانوی درخشنده
مؤلف	: دکتر نوراله حسین‌خانی
ناشر	: انتشارات مسعی
ویراستار	: زهرا خوئینی
نوبت چاپ	: اول ۱۳۹۶
شمارگان	: ۵۰۰۰ جلد
قیمت	: ۴۰۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۶۴۵۵-۷۳-۳

نشانی تهران: خیابان ولی عصر (عج)، رویروی باشگاه خبرنگاران جوان، ساختمان جم، طبقه هشتم، واحد ۲، انتشارات مسعی

تلفن: ۲۶۱۳۲۳۹ و ۲۲۰۲۳۱۲۸ و ۲۱-۲۲۰۲۳۱۲۸ نمابر: ۲۶۱۲۵۰۴۶ همراه: ۹۱۲۷۱۴۴۴۲۶

مسئولیت صحت و سقم مطالب کتاب به عهده مؤلف و حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست اجمالی

۱۱	طلیعه
۴۱	مقدمه
۴۵	بخش اول اربعین
۷۹	بخش دوم ساله سبز
۱۱۱	بخش سوم میلاد نور
۱۳۱	بخش چهارم عناوین بانوی اسلام
۱۸۱	بخش پنجم فاطمه در خانه نبوت
۲۰۳	بخش ششم پیوند یأس و احساس
۲۵۱	بخش هفتم فاطمه در خانه ولایت

بخش هشتم

فضائل فاطمه ۲۹۳

بخش نهم

هنگام هجر پدر ۳۴۹

بخش دهم

پس از هجر پدر ۳۷۵

بخش یازدهم

جواب حق نمک ۴۳۳

بخش دوازدهم

ایثار، صبوری و شهادت ۴۸۳

بخش سیزدهم

فاطمه در آینه قرآن، عترت و ادیان ۵۱۷

بخش چهاردهم

حدیث یاس ۵۹۱

طلیحه

ای شأن نزول آیہ‌های کوثر
از آسیه و هاجر و مریم برتر
وقتی که خدا تو را به احمد بخشید
فرمود به او: صَلِّ لِرَبِّكَ وَالنَّحْرَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَحَبِيبِ قُلُوبِنَا
أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ لَا سَيِّمًا بَضْعَةَ الزَّهْرَاءِ الْبَتُولِ وَعَلَى
صَحْبِهِ الْأَبْرَارِ الْمُنْتَجِبِينَ.

بانوی درخشنده اسلام در نزد مسلمانان - همان برترین و والا مقام‌ترین بانو در تمام
قرون و اعصار است که این عقیده، نشأت گرفته از احادیث شریف نبوی می‌باشد که
همه مسلمانان اعم از شیعه و سنی اتفاق نظر دارند. اگرچه بنا بر نص آیه شریفه قرآن
کریم، حضرت مریم علیها السلام برگزیده زنان عالم معرفی شده و در پیشگاه مسلمانان نیز
مقامی والا دارد، اما ایشان از زنان برتر عصر خویش بوده است، ولی مقام حضرت
فاطمه زهرا علیها السلام محدود به عصر حیات آن حضرت نمی‌باشد و در تمام عصرها و
قرون، جریان دارد که به همین علت پیامبر عظیم الشأن اسلام صلی الله علیه و آله در حدیثی صراحتاً
این گونه فرموده است:

إِنَّهَا لَسَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَهِيَ سَيِّدَةُ نِسَاءِ عَالَمِهَا فَقَالَ ذَاكَ لِمَرْيَمَ
بُنْتُ عِمْرَانَ فَأَمَّا ابْنَتِي فَاطِمَةُ فَهِيَ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ مِنَ الْأُولَى وَالْآخِرِينَ

زندگانی کامل فاطمه زهرا علیها السلام

و او (فاطمه) سیده زنان عالمیان است. عرض شد یا رسول الله او سیده زنان عصر خود است؟ فرموده است: مریم دختر عمران چنین بود، اما دخترم فاطمه بانوی زنان عالم است، از اولین و آخرین.

در مقایسه‌ای میان حضرت زهرا علیها السلام و حضرت مریم علیها السلام روشن می‌نماید که اگر حضرت مریم علیها السلام به خاطر صفاتی که در قرآن آمده مقدس بود، فاطمه زهرا علیها السلام به طریق اولی مقدس‌تر است. قرآن بیش از بیست ویژگی برای حضرت مریم علیها السلام بیان فرموده و روایات اسلامی آنها را به بیش از چهل ویژگی معرفی کرده است. در قرآن کریم، روایات تاریخ اسلام، به جز این چهل ویژگی، رتبه‌های بالاتری برای بانوی درخشان ثبت کرده است.

بدون تردید هر گام در شناخت فاطمه زهرا علیها السلام گام ما را در تبعیت و الگوپذیری از آن بانوی مقدس استوارتر می‌سازد. خدمت به اسلام و فاطمه زهرا علیها السلام می‌باشد که مزد آن تسهیل و تسریع در عبور از این صراط است. متأسفانه صاحبان حقه‌ها و کینه‌ها در صدر اسلام با انگیزه خنثی‌سازی، بدرفتاری با فاطمه زهرا علیها السلام در دفاع از رسالت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامت حضرت علی سیه السلام به قداست پوشی فاطمه زهرا علیها السلام دست زدند. آنان نه تنها قداست فاطمه علیها السلام را خنثی نکردند، بلکه کتمان هم کردند. آن کینه‌ها در بستر جهل و تعصب در عالم اسلام جاری شد. تقدس پوشی استمرار پیدا کرد و تا آنجا پیش رفت که عقاید بدعت‌آمیزی مانند شرک بودن زیارت قبور و احترام مؤمن بعد از مرگ وارد اسلام شد و بسیاری از آثار مقدس اسلامی در سرزمین اسلام از میان رفت.

یکی از بهترین روش‌های شناخت بزرگان، مقایسه و مقارنه میان شخصیت، نظریات، رفتار و گفتار آنان و دوستان و دشمنان ایشان می‌باشد. اما این سؤال مطرح است که آیا مقایسه میان حضرت مریم علیها السلام و حضرت فاطمه زهرا علیها السلام جایز و بایسته است؟

پاسخ این سؤال مثبت است، چون در طول تاریخ به مناسبت‌های مختلف معصومین علیهم‌السلام و اولیاء میان آن دو بانوی برگزیده مقایسه به عمل آورده‌اند. پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله اولین شخصی است که بارها با مقایسه فاطمه علیها‌السلام با مریم علیها‌السلام عظمت و برتری فاطمه علیها‌السلام بر مریم علیها‌السلام را به مسلمانان، بلکه بشریت تفهیم می‌نمود.^۱ بعد از آن حضرت زهرا است که از پدر گرامیشان درباره خود و حضرت مریم سؤال می‌کند و رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله این گونه پاسخ می‌دهد:

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله: أَنْتِ فِي قَوْمِكَ وَمَرْيَمُ فِي قَوْمِهَا.^۲

تو در میان قوم و اهل اسلامی بهترین هستی و مریم در میان قوم خود. در فرمایشات امام جعفر صادق علیه‌السلام و امام محمد باقر علیه‌السلام بیشترین مقایسه میان مریم علیها‌السلام و فاطمه زهرا علیها‌السلام به چشم می‌خورد.^۳ از بزرگان صدر اسلام، جناب ام‌سلمه که در مسجد پیامبر پس از اهانت ابوبکر به دفاع از زهرا علیها‌السلام می‌فرماید: فاطمه بهترین و برگزیده زنان و مادر جوانان اهل بهشت و عدیله و نظیر مریم علیها‌السلام است.^۴

مقایسه فاطمه مقدّس علیها‌السلام با مریم مقدّس علیها‌السلام

شرافت خانوادگی

عمران پدر حضرت مریم بزرگ خاندان ماثان پیش از عهد هیر و هرم و از خانواده نبوت و دیانت بود^۵ که قبل از تولّد حضرت مریم درگذشت.^۶ نام او در قرآن آمده است:

۱. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۴۸، ۴۹ و ۷۷؛ ج ۱۴، ص ۲۰۱

۲. همان، ج ۴۳، ص ۷۷

۳. همان، ج ۴۳، ص ۴۹-۴۸؛ ج ۱۴، ص ۱۹۷ و ۲۰۶.

۴. قزوینی، فاطمه از ولادت تا شهادت، ص ۴۸۸.

۵. تاریخ ابن خلدون، ج ۱، ص ۱۵۹.

۶. جویری، قصص الأنبياء، ص ۳۷۶.

۷. قصص قرآن در میزان، ج ۲، ص ۴۰۷.

«إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ طَبِّقْ غِزَارَ ابْنِ إِسْحَاقَ، نَسَبَ أَوْ بِأَچْهَارِده واسطه به حضرت داوود عليه السلام می‌رسد و او را صاحب صلاه بنی اسرائیل خوانده‌اند.^۲ او از بندگان مؤمن و پاک خداوند بود. مورخان او را از روحانیون و کاهنان بزرگ زمان خود معرفی کرده‌اند،^۳ اما با توجه به وحی الهی به عمران، بر طبق دلالت روایت امام صادق عليه السلام و تصریح امام باقر عليه السلام، از پیامبران قوم خود بوده است.^۴

اما پدر فاطمه زهرا عليها السلام محمّد بن عبدالله صلی الله علیه و آله برترین پیامبران الهی و خاتم آنان بود.^۵ حنه مادر حضرت مریم، همسر عمران از زنان عبادتگر زمان خود بود.^۶ حدود سی سال^۷ صاحب فرزند نمی‌شد، تا اینکه با قلبی شکسته از خداوند درخواست نمود و آن گاه با لطف الهی باردار شد. او به شکرانه این نعمت با نیت خالص نذر نمود که فرزند عزیز خود را معصوف خدمتگزار بیت المقدس قرار دهد: «إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا» او نذر خود را با کرامت شرف ایشان وقتی معلوم می‌شود که خداوند اعلام داشت که نذر او را به نیکی قبول داد است: فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ.^۸ اما مادر فاطمه زهرا عليها السلام حضرت خدیجه عليها السلام است. قرآن به کنایه از آن حضرت یاد می‌کند: «وَوَجَدَكَ غَائِلًا قَاعًا غَنًى»^۹ علامه مجلسی^{۱۰} این روایات می‌گوید که این آیه

۱. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۵.

۲. جویری، قصص الانبیاء، ص ۳۵۲.

۳. تاریخ ابن خلدون، ج ۱، ص ۱۵۹.

۴. طباطبائی، المیزان، ج ۳، ص ۱۸۴.

۵. شیخ صدوق، علل الشرایع، ص ۱۲۴.

۶. جویری، قصص الانبیاء، ص ۳۵۲.

۷. تاریخ ابن خلدون، ج ۱، ص ۱۵۹.

۸. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۱۴، ص ۱۹۴.

۹. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۷.

۱۰. قرآن کریم، سوره مبارکه ضحی، آیه شریفه ۸.

شریفه به حضرت خدیجه اشاره دارد.^۱ ابن عباس در تفسیر این آیه فرموده است: «خداوند پیامبر را فقیر یافت و مردم می‌گفتند پیامبر مالی ندارد؛ پس خداوند با مال خدیجه وی را غنی و بی‌نیاز گرداند.»^۲

در شرافت خانوادگی حضرت مریم علیها السلام همین بس که حضرت عیسی علیه السلام از پیامبران بزرگ و ولیده آن خانواده است. خداوند سوره مریم را به نام این خانواده نام نهاد و چندین بار از این خانواده سخن گفته است. در آیه «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحًا وَ آلَ إِبْرَاهِيمَ وَ آلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ»^۳ این خانواده را یکی از چهار خانواده برگزیده معرفی کرده است.

در بیان شرافت آنانوا، حضرت فاطمه نیز سخن بسیار و امری روشن برای مسلمانان است. طبق روایت امام رضا علیه السلام؛ روایات دیگر، آل ابراهیم در آیه یاد شده خانواده پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از چهار خانواده برگزیده است.

افزون بر اینکه بدون هیچ تردید خداوند ر آیه تطهیر^۴ از اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله به صراحت یاد کرده است و در سوره ابراهیم با تعبیر شجره مبارکه^۵ و بیوت در آیه «فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ، أَنْ تَرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ»^۶ به خانواده حضرت فاطمه علیها السلام اشاره کرده است. خداوند «دره دهر یا هل آتی را در باره اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله نازل فرموده است.^۷ از همه مهم تر اینکه خداوند اجر رسالت

۱. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۴۹.

۲. البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۷۳.

۳. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۳.

۴. شیخ صدوق، الخصال، ج ۱، ص ۲۲۵.

۵. بحرانی، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، ص ۲۷۷-۲۷۸.

۶. قرآن کریم، سوره مبارکه احزاب، آیه شریفه ۳۳.

۷. قرآن کریم، سوره مبارکه ابراهیم، آیه شریفه ۲۴.

۸. قرآن کریم، سوره مبارکه نور، آیه شریفه ۳۶.

۹. علامه امینی، الغدير، ج ۳، ص ۱۰۷.

پیامبر ﷺ را عشق به خاندان محمد ﷺ (قربی) قرار داده و فرموده است:

«قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»^۱

علامه امینی در الغدير، نه روایت را از طریق اهل سنت با اسناد آن آورده است که در آیه یاد شده مراد از قربی، اهل بیت رسول اکرم ﷺ است.^۲ در روایات حتی به طرق اهل سنت آمده است که آل محمد همان صادقون^۳ در آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»^۴ و سابقون^۵ در آیه شریفه «وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ. أُولَئِكَ الْمُتَرَبِّونَ»^۶ و صراط مستقیم^۷ در آیه «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ»^۸ می باشند. بدون تردید شرف در خانواده به شرافت پدر، مادر و فرزندان است.

در شرافت حضرت خدیجه علیها السلام همین بس که او اولین زنی بود که اسلام آورد و رسالت پیامبر ﷺ را تصدیق نمود تا آخرین لحظه در کنار رسول اکرم ﷺ ماند و برای ایشان کمک کار و دلسور و مربی بود. پیامبر فرمود: «دین اسلام به وسیله دو عامل استوار شد؛ یکی شمشیر علی علیهما السلام و دیگر مال خدیجه علیها السلام»^۹ او تمام اموال خود را وقف اسلام و اهداف پیامبر ﷺ نمود.

در روایات آمده است که او یکی از چهار زبدر زیده^{۱۰} و بهشت مشتاق اوست.^{۱۱} او بعد

۱. قرآن کریم، سوره مبارکه شوری، آیه شریفه ۲۳.

۲. علامه امینی، الغدير، ج ۳، ص ۳۱.

۳. همان، ج ۳، ص ۳۵۰.

۴. قرآن کریم، سوره مبارکه توبه، آیه شریفه ۱۱۹؛ ای اهل ایمان، خدا ترس باشید و با مردان راستگوی با ایمان بپیوندید.

۵. علامه امینی، الغدير، ج ۲، ص ۳۰۶.

۶. قرآن کریم، سوره مبارکه واقعه، آیات شریفه ۱۱-۱۰؛ سبقت گیرندگان، آنان مقربان درگاهند.

۷. علامه امینی، الغدير، ج ۲، ص ۲۱۱.

۸. قرآن کریم، سوره مبارکه فاتحه الكتاب، آیه شریفه ۶.

۹. قزوینی، فاطمه از ولادت تا شهادت، ص ۴۳۹.

۱۰. شیخ صدوق، الخصال، ج ۱، ص ۲۰۶.

۱۱. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۵۳.

از مرگ، همدم مریم و آسیه خواهد بود.^۱
آن حضرت این شرف را داشت که نطفه آخرین دخترش فاطمه علیها السلام از مانده بهشتی^۲
باشد و در هنگام حزن و نگرانی نسبت به رسول اکرم صلی الله علیه و آله در زمان بارداری، فرزندش
فاطمه علیها السلام از باطن او با او سخن گوید و به او دلداری دهد.^۳

آگاهانیدن پدر به پاکی فرزند قبل از ولادت

خداوند قبل از انعقاد نطفه و ولادت حضرت مریم علیها السلام از طریق بشارت ولادت
فرزندش علیها السلام خبر داد که فرزندی سالم و مبارک به او هدیه خواهد کرد؛ پسری
که به اذن پروردگار، بیمار را شفا خواهد داد و مردگان را زنده خواهد کرد و او را
رسول خود قرار خواهد داد.^۴
اما ولادت حضرت فاطمه علیها السلام به مادر مستقیم به پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله در معراج و
در زمین و حتی چگونگی شکل گیری او را طعام بهشتی خبر داده شد.^۵
خداوند قبل از ولادت فاطمه علیها السلام به پیامبر صلی الله علیه و آله خبر داد که شکم خدیجه ظرف امامت
است. پیامبر به مناسبتی به فاطمه زهرا علیها السلام فرمود: «إِنَّ بَطْنَ أُمِّكَ كَانَتْ لِلْإِمَامَةِ وَغَاء»^۶
یعنی شکم مادر تو ظرف امامت بود.

پرستار و قابله

هنگام ولادت، قابله حضرت مریم و پرستار مادرش همسر حضرت زکریا به نام

۱. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۲۸.

۲. همان، ج ۴۳، ص ۴.

۳. همان، ج ۴۳، ص ۲.

۴. طباطبائی، المیزان، ج ۳، ص ۱۸۳؛ کلینی، اصول کافی، ج ۲، ص ۴۸۴؛ علامه مجلسی، بحار الأنوار،

ج ۱۴، ص ۱۹۹.

۵. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۴-۵.

۶. همان، ج ۴۳، ص ۴۳.

الیزابت بود، اما قابله فاطمه زهرا علیها السلام چهار زن بهشتی به نامهای؛ حضرت حوا، آسیه، کلثوم خواهر حضرت موسی علیه السلام و حضرت مریم علیها السلام بودند.^۱

نامگذاری آسمانی

نامگذاری حضرت مریم توسط مادر ایشان صورت گرفت: «إِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ»^۲ و به معنای عابد یا خدمتگزار است.

اما اسم فاطمه علیها السلام از جانب خداوند متعال تعیین گردید.

امام باقر علیه السلام در روایتی فرموده است: «هنگامی که فاطمه زهرا علیها السلام ولادت یافت خداوند متعال به فرشته‌ای وحی نمود تا نام فاطمه را بر زبان محمد صلی الله علیه و آله جاری نماید؛ لذا حضرت او را فاطمه نام نهاد.»^۳

از اهل سنت قسطلانی، ررقائی، غسانی، خطیب بغدادی و حافظ دمشقی با نقل روایت اعتراف کرده اند که اسم فاطمه علیها السلام از طرف خداوند بوده است.^۴

رشد نیکو و مبارک

خداوند درباره حضرت مریم علیها السلام فرمود: «إِنَّهَا نَبَاتًا حَسَنًا»^۵

مراد این است که به مریم و فرزند او رشد و پاک‌نمایی داده شد و به او و هر یک از ذریه و شاخه‌ای که از تنه درخت وجودی او می‌روید، حیاتی افاضه شد که آمیخته با نفس شیطان و پلیدی و نفسانیات و وسوسه‌های او نباشد، بلکه آنکه حیاتی طیب و طاهر و مستمر به او و فرزندش افاضه گردید.^۶ و نسل پاک او هنوز استمرار دارد و

۱. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۳۳، ص ۳.

۲. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۶.

۳. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۳؛ شیخ صدوق، علل الشرایع، ص ۱۷۹.

۴. علامه امینی، الغدير، ج ۲، ص ۲۹۵.

۵. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۷.

۶. طباطبائی، المیزان، ج ۳، ص ۱۷۳.

حضرت عیسیٰ (علیه السلام) در حال حیات طیب است.

فاطمه زهرا (علیها السلام) نیز مبارکه؛ یعنی خیر، سعادت و فزونی، نافع و مقدس^۱ و زکیه؛ یعنی نمو و زیادت^۲ و کوثر یا خیر کثیر، کثیر الخیر و کثیر النسل^۳ است.

خداوند به او و نسلش پاکی، برکت، کثرت و استمرار بخشید و عمر فرزندش حضرت بقیة الله را به استمرار عمر عیسی (علیه السلام) قرار داد. حضرت زهرا (علیها السلام) پس از شهادت، دو پسر و دو دختر بر جای گذاشت و به رغم واقعه کربلا که از امام حسن (علیه السلام) هفت فرزند و از زینب کبری یک فرزند و از امام حسین (علیه السلام) جز امام سجاد (علیه السلام) بقیه شهید شدند و ام کلثوم نیز فرزندش نداشت و نیز به رغم واقعه حره،^۴ جریان زید بن علی بن الحسین که در مقابل مشایخ بن عبد الملک ایستاد و سرانجام تمام همراهان او که بیشتر آنها از ذریه فاطمه (علیها السلام) بودند، شهید شدند.

واقعه فخ که جنگ یکی از نوادگان امام حسن (علیه السلام) با بنی العباس بود و تمام آنان کشته شدند، نسل فاطمه (علیها السلام) به طور گسترده ادامه یافت و اسلام ناب به دست آنها تا امروز استمرار پیدا کرده و بالاخره امام عصر روحی و ارواح العالمین لمقدمه الفداء که از نهمین نسل فاطمه زهرا (علیها السلام) است، ثمره انماء و رویان پاک الهی می باشد و امروز کلمه باقیه علی (علیه السلام) و فاطمه زهرا (علیها السلام) است «و جَعَلَ كَلِمَةَ بَاقِيَةٍ فِي عَقِبِهِ»^۵، تا حکومت الهی و مورد خواست خدا را برپا نماید.

سرپرستی و کفالت

پدر مریم قبل از تولد او وفات یافت و مادرش او را نذر معبد نمود و چون نمی توانست سرپرستی و کفالت او را برعهده گیرد وی را به معبد سپرد. درباره کفالت او میان

۱. مفردات راغب، ص ۴۴؛ طریحی، مجمع البحرین، ج ۵، ص ۲۵۸.

۲. مفردات راغب، ص ۲۱۲.

۳. همان، ص ۲۲۶؛ طریحی، مجمع البحرین، ج ۳، ص ۴۶۹.

۴. قزوینی، فاطمه از ولادت تا شهادت، ص ۵۵۳.

۵. قرآن کریم، سوره مبارکه زخرف، آیه شریفه ۲۸.

راهبان معبد اختلاف شد و بر اساس قرعه کفالت او بر عهده حضرت زکریای پیامبر که شوهر خاله او بود^۱ قرار گرفت: «وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا»^۲
اما کفیل و مربی فاطمه زهرا علیها السلام پدرشان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مربی، معلم و هادی تمام مردم بود و تا چندین سال حضرت خدیجه علیها السلام، مادر آن بانو در کنارشان بود.

محل تربیت

محل تربیت حضرت مریم علیها السلام مسجد و محراب بود:
«كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ»^۳

محل تربیت حضرت فاطمه علیها السلام، بیت رسول اکرم صلی الله علیه و آله در جوار خانه کعبه در مکه و در مدینه خانه آن حضرت در جوار مسجد و خانه رسول اکرم بود. خداوند از تربیتگاه و خانه او در قرآن به نیکی یاد کرده و فرموده است:

«فِي بُيُوتٍ إِذْنُ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيَكُونَنَّ مِنْهَا أُمَّةٌ...»^۴

محراب عبادت

محراب جایی ویژه عبادت است؛ حال چه در مسجد باشد و چه در خانه.^۵ حضرت مریم دارای محرابی بود که در آن به عبادت خداوند و ستایش با پلیدی و شیطان مشغول بود: «كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ»^۶

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام نیز دارای محرابی بود که پیامبر و ائمه اطهار از آن سخن گفته اند. امام جعفر صادق علیه السلام فرموده است:

۱. قصص قرآن، ص ۲۳۲.

۲. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۶.

۳. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۷.

۴. قرآن کریم، سوره مبارکه نور، آیه شریفه ۳۶.

۵. طباطبائی، المیزان، ج ۲، ص ۱۷۴.

۶. قرآن کریم، سوره مبارکه آل عمران، آیه شریفه ۳۷۹.

«إِذَا قَامَتْ فِي مِحْرَابِهَا زَهَرَ نُورُهَا لِأَهْلِ السَّمَاءِ»^۱ وقتی فاطمه علیها السلام در محرابش به نماز می ایستاد، نور او برای اهل آسمان می درخشید.

امام حسن علیه السلام در روایتی از محراب مادر چنین یاد می کند:
«رَأَيْتُ أُمِّي فَاطِمَةَ علیها السلام قَامَتْ فِي مِحْرَابِهَا لَيْلَةً جُمُعَتِهَا»^۲

زیبایی ظاهری

امام محمد قرنی درباره حضرت مریم علیها السلام فرموده است:
«او زیباترین زنان بود؛ أَجْمَلُ النِّسَاءِ»^۳

در روایت دیگر علی بن ابی طالب است که در قیامت زنانی که به خاطر زیبایی خود دچار فتنه شده اند و آن زیبایی را برانه ترار می دهند، حضرت مریم را حاضر می کنند و از آنان می پرسند آیا شما از حضرت مریم زیباتر بودید؟^۴ در واقع زیبایی آن حضرت حتی برای سایر زنان است.

از زیبایی حضرت فاطمه علیها السلام در قرآن سوره نازعات یاد شده است.^۵ و طبق روایات از شدت درخشندگی چهره، آن حضرت را همراه می ده اند.^۶ پیامبر صلی الله علیه و آله درباره خلقت ایشان فرموده است: «فَاطِمَةُ خَوْرَاءُ إِنْسِيَّةٍ»^۷ یعنی وریه ای است به صورت انسان خلق شده است. از مجموع روایات به دست می آید که دنیوی و دنیوی، از چهره درخشنده و نورانی و پرتلاؤ بهره مند بودند.

۱. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۲؛ شیخ صدوق، علل الشرایع، ص ۱۸۱.

۲. شیخ صدوق، علل الشرایع، ص ۱۸۲؛ اربلی، کشف الغمه، ج ۲، ص ۲۵؛ علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۸۱.

۳. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۱۴، ص ۲۰۴.

۴. همان، ج ۱۴، ص ۱۹۲.

۵. بحرانی، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳، ص ۱۳۳.

۶. علامه مجلسی، بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۱۶.

۷. همان، ج ۴۳، ص ۱۸.